

ACC. N:R M. 14067: 1-4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Jöns Andersson.*

Härad: *Färs.*

Adress: *Kyrkherdinge*

Socken: *S. Åsum*

Berättat av: *Per Olsson. Kyrkherdinge*

Uppteckningsår: *1956*

Född år *1873 i S. Åsum*

"Åsums prästen."

S. 1-4.

P. Årums av, Fins lsd.

ACC. N:R M. 14067:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Om man 83 år gammal kommer till mig, har berättat följande: Mitt barndomshem, ett småbruk i S. Årums, låg 5 min. väg från det ställe där Årums = jagren bodde. Denne ägde där ett lantbr. på 20 tunn. som sköttes av en tjänstestädning. På 1880-1890 talet var det en jämn ström av folk, som hos honom sökte bot för allersunda sjukdomar bland både människor och djur. Det var folk ur alla samhällsklasser, ja, det kom folk ända från Amerika och sökte honom. Det var väl emigranter från osten som berättat för sina vänner därute, om den "kloke", och som följt med dem vid besök i hemlandet. Vid de närmaste järnvägsstationerna, Bjärsjölagård och Tollsjö, belägna en dryg mil fr. Årums, var det påbäddade ställena, åkare, som dagligen körde med två skjutsor fulla med folk som skulle söka "Årumsapogen". De hade en häst därefter och på

29/10-56

ofta den var ledig, hörde jag eller någon av mina
bröder till stationen för att hämta folk som skulle
till "Hämsjövägen". Man blev inte budad till skjutsmen
man hörde ändå ej förjåres. Vi fick 1 kr. för en skjut
från stationen; kunde vi komma till första tåg fick
vi 1/2 kr. Det var många som fick gå långvägar.

"Hämsjövägen" tog behandling med patienter och sjukbed
till omkr. ett hundratal dagligen. De flesta hade
många bud med sig. De medförde en tröja, eller
ett annat plagg som den sjuke haft närmast kropp.
Den "hök" tittade på plagget och mätte det,
gick sedan med snabba steg fram och tillbaka
över golvet, småmummlande, tog stundom sin fiol,
han var en skicklig fiolspelar - och spelade underliga
melodier, varefter han meddelade sina ordinationer,
som hans gädes skrev ut. För varje ordination
som gubben skrev ut, skulle denne ha 12 öre
7- för den "hök" betande tvorde folk att stod i förbund med

argvårdens makter och att det var dessa som
samtalade med och frågade till saks. Av det
han ordinerade, köptes en del på apoteket i Sjöbo
en del skulle sammanblandas och användas till
till utväntes bruk, en del skulle tas in. Det var
många av "Hummerpågans" mediciner som man fick ej
fick köpa, men sedan han botat en professor
i Lund, från en sjukdom, ställde denna om så
de fick köpas på vilket apotek som helst. Den
vanliga betalningen för ett sjukbesök var 2 kr
och 1 kr för varje besök. Självt har jag ofta varit i
hans bostad med sjukbesök från hemmet och
själv en gång blivit borta för en infektion
i ena handen. Det var en snäll och rättvis
man. Av oss tog han aldrig någon betalning.

57
På grund av det stora berörkarsantalet, fick folk
från avlägsna orter, ofta vänta både en och två
dagar för mottagning. De fick då ligga över

mattem i "Hersenspögen" hem, där hans moder,
som skötte hushållet, kokade kaffe och sålde
till dem på morgonen. Andra fick bysa in sig
hos grannarna. Folket hade vanligen matätk
med sig.

"Hulmspögen" som hette Lars Wästerson, blev
med tiden mycket förmögen, byggde ett stort
hus i Sjöbösamhälle, gifte sig och bosatte sig
där. Även där tog han emot iaktbesök. Efter
många år kom han i konflikt med skatte-
myndigheterna, han menade att han blev
för hårt beskattad, varför han sålde fastig-
heten och flyttade till Wittsjö. En kort tid
därefter dog han där, 64 år gammal.

De övriga frågelistorna kan jag ej besvara.
Fog har hört ontales att man kunde bota tand-
värk genom att peta tänderna med en träpinne, och
sedan slå in den i ett träd; att man ^{lika} utslagna att osna där
härdes välte.